

S 1. SEJE OBČINSKE KONFERENCE SZDL

POMEMBNE NALOGE SZDL V PRIHODNJEM OBDOBJU

Prva seja novoizvoljene občinske konference SZDL je bila 29. julija letos. Na tej seji so člani konference izvolili organe konference, obravnavali dosedanje delo, sprejeli programsko usmeritev za prihodnje obdobje in kratkoročni akcijski program nalog.

Za predsednika občinske konference je bil izvoljen Vlado Črne, za podpredsednika inž. Božo Alič, za sekretarja Marjan Moškrič, v 11 članskem izvršnem odboru pa so: Franc Bricelj, Zvonko Cvek, Bojan Fertin, Alojz Grčar, Vladimir Lapajne, Ivan Mahnič, Marjan Moškrič, Stane Repnik, Dušan Rozman, Milena Tanaskovič in Štefan Toplak.

Poleg tega je bilo izvoljeno na konferenci še 7 članov mestne konference SZDL Ljubljana, in sicer: Franc Bajt, Vlado Črne, Franc Gostinčar, Niko Lukež, Slavka Šemrov, Albert Šibli in Breda Zdešar.

Na kratko želimo posredovati glavne misli bodočih programskih usmeritev in naloge Socialistične zveze v občini v prihodnjem obdobju, sprejete na seji konference.

Vloga Socialistične zveze v občini

Vse organizacije Socialistične zveze, tako občinska kot krajevne, bodo morale resnično postati prostor, ki bo omogočal občanom in delovnim ljudem sodelovanje in odločanje o družbenih zadevah in jim omogočati v svobodnem, demokratičnem ozračju dialog ter usklajevanje številnih različnih interesov. Mnoga nakopičena protislovja v naši družbi vedno bolj zahtevajo hitrejših in učinkovitejših razrešitev. Socialistična zveza bo s tem, da vključuje v razpravo nosilce vseh različnih interesov in jim omogoča, da se neposredno soočajo ter iščejo sprejem-

ljive rešitve, pomemben dejavnik v nadaljnjem razvoju samoupravne družbe.

Tako usmeritev Socialistične zveze nam nalaga dokument „SZDL danes“, ki smo ga usvojili in je nadaljevanje že začete poti. Tako usmeritev je tudi edini način, ki Socialistični zvezi zagotavlja nadaljnji razvoj.

Krepitev vloge občanov in krajevnih skupnosti

V drugi fazi razprav o spremembah družbenopolitičnega sistema bodo naša prizadevanja usmerjena predvsem v krepitev vloge občanov in povečanje možnosti njihovega vpliva na politiko v krajevni skupnosti, občini, mestu in republiki. Brez krepitve vloge občanov si ne

moremo predstavljati nadaljnega utrjevanja naše samoupravne družbe. Vzporedno s krepitvijo vloge občanov bo potrebno sodelovati tudi pri nadaljnjem razvoju in krepitvi krajevnih skupnosti kot osnove samoupravljanja. Posebno pozornost moramo ob teh razpravah posvetiti vlogi in pomenu zborov volivcev in delegatov krajevnih skupnosti kakor tudi odgovornosti in sodelovanju odbornikov občinske in mestne skupščine ter poslancev z volivci. Za te razprave bodo izhodišča predlog nove republiške skupnosti, o vlogi mesta in občine ter o nadaljnji utrditvi komunalnega sistema v Ljubljani, medsebojnih pristojnostih občine in mesta. Sem sodijo tudi razprave o uresničevanju ustavnih sprememb zvezne ustave, ki bodo sprožile vrsto sistemskih sprememb.

Več kot doslej o ekonomski politiki in gospodarstvu

Ekonomska politika, stanje gospodarstva in potrebni stabilizacijski ukrepi niso problemi samo gospodarskih organizacij, oblastnih organov, družbenih skupnosti in sindikalnih organizacij, ampak tudi SZDL. Od gospodarskega stanja in stabilnosti je v mnogočem odvisen tudi politični položaj. Po drugi strani pa so mnogi negativni pojavi, ki vplivajo na gospodarstvo tudi zunaj delovanja in moči gospodarskih organizacij. Zato mora Socialistična zveza v občini več razpravljati o gospodarski politiki in omogočati občanom, da sodelujejo pri sprejemanju gospodarskih ukrepov v občini in mestu.

Na področju stanovanjskega gospodarstva je vrsta nerešenih problemov – vse od zemljiške politike, urbanizacije, programa stanovanjske gradnje, cenejših stanovanjskih gradnje pa do stanarin in samoupravljanja v stanovanjskem gospodarstvu, kar je še posebno važno za občane. Vendar doslej na konkretno reševanje teh problemov občani niso imeli dovolj vpliva in so o njih odločale

ozke interesne skupine ali organizacije, ki pa predvsem iščejo svoje koristi. Tudi tem vprašanjem bo morala v bodoče SZDL posvetiti več pozornosti in na svoja stališča zahtevati javne odgovore.

Razpravljati bomo morali o nadaljnji kmetijski politiki in se zavzemati za hitrejši razvoj kmetijstva in za njegovo modernizacijo. Socialistična zveza naj resnično postane javna tribuna kmetijskih proizvajalcev in opora njihovim pozitivnim prizadevanjem.

Problemi socialne diferenciacije

Socialistični zvezi bomo morali zagotoviti več mesta moralno-etičnim načelom in nastopati proti družbeno negativnim pojavom, kot so neupravičeno prisvajanje dohodka, zlorabe, špekulacije, korupcija in podobno ter uveljaviti solidarnostno načelo na vseh področjih, ki so neposredno povezana z vsakodnevni življenjskimi potrebami. Vključiti se moramo v razpravo o socialni diferenciaciji in se zavzemati za resnično humanitarne odnose med ljudmi. Moč Socialistične zveze pri reševanju teh problemov je predvsem v tem, da moramo vse take negativne pojave javno in konkretno obsoditi, nuditi pomoč organom, ki so pristojni za njihovo konkretno reševanje in klicanje na odgovornost tistih predstavnikov, ki smo jih izvolili in delegirali v občinsko, mestno in republiško skupščino.

Samoprispevek

Pomembna naloga Socialistične zveze je v tem letu bo politična akcija za uvedbo samoprispevka občanov za potrebe šolstva in otroškega varstva v občini in mestu. Potrebna bo skrbno in široko zasnovana politična akcija, ki bo segla do slehernega občana. Za uspešno izvedbo referendumov je potrebno izvesti temeljite organizacijske priprave, zagotoviti popolno informiranost in sprejemljive programe, kar vse lahko v veliki meri prispeva k

uspešnosti te naloge. Za izvedbo vsebinskih in organizacijsko tehničnih priprav bodo ustanovljeni v krajevnih skupnostih, občini in mestu posebni akcijski odbori, ki bodo nosilci akcije.

Organizacijska ureditev Socialistične zveze

Uspeh Socialistične zveze bo v mnogočem odvisen od njene učinkovitosti – saj je prav neučinkovitost (in to ne samo v SZDL) čestokrat vzrok naše neuspešnosti.

Za doseg učinkovitosti pa sta potrebna smotrna in trdna organiziranost ter medsebojna usklajenost. Zato bomo morali v prihodnje obnem z vsebinskimi pripravami posvetiti več pozornosti tudi tem problemom.

Posebno pozornost bo treba posvetiti informiranosti občanov in njihovega seznanjanja z vsemi pomembnejšimi zadevami v občini in mestu. V ta namen bo treba še posebej opozoriti našo skupnost in iskati možnosti, da jo bo prejela vsaka družina.

To so v kratkem osnovne misli o bodočih dolgoročnih nalogah Socialistične zveze v občini, ki jih bo treba uresničiti. V ta namen je bil na konferenci sprejet kratkoročni akcijski program s konkretnimi nalogami za jesensko obdobje. Neposredne naloge, ki so pred nami, so:

- obravnavanje stališč o dolgoročnem družbenem razvoju Slovenije in izhodiščih za dolgoročni razvoj Ljubljane in ljubljanske regije;
- razprave o spremembah republiške ustave in uresničevanju sprememb zvezne ustave;
- razprave o izhodiščih za uvedbo starostnega zavarovanja kmetov in usnutka zakona o združevanju kmetov in
- ureditev vrste organizacijskih in kadrovskih vprašanj v občinski in v krajevnih organizacijah SZDL.

Pomanjkljivosti velja odpraviti

Kopalnice na Vevčah je letos doživelo tak naval kopalcev, kot še nobeno leto. Prav nič se ni poznalo, da je tudi Kodeljevo dobilo lepo in sodobno kopalnico. Na kopalnici je bilo vedno dovolj starih in mladih tako, da človek včasih ni vedel kam bi se djal. Prostora za sončenje je skoraj zmanjkalo in potrebno bi bilo misliti, da se obstoječo zelenico razširi na južno stran kopalnice, kjer je še dovolj prostora. Prav tako bi bilo potrebno urediti



prostor, kjer bi se otroci igrali in ne, da žoge brcajo in mečejo ljudem po glavah. Tudi starejši kopalci bi radi videli, da bi bil za njihovo rekreacijo na razpolago nek prostor.

Kar zadeva čistočo bi se nekako šlo, razen pred bifejem. Bolj vpadljivo bi moral biti oblečen tudi redar, da se ga že od daleč vidi, če ga ljudje potrebujejo.

Bife pa je poglavje zase. To je že dotrajan in ne odgovarja niti estetsko, še manj pa funkcionalno. Kopalce, in v največji sezoni jih je bilo tudi nad 3.000, so stregli le trije natakarji, največkrat pa le dva. Seveda v taki gneči nista mogla vsem ustreči in, če si hotel dobiti pivo (navadno toplo) si moral čakati tudi po pol ure ali še več. Tistih nekaj miz pred bifejem je običajno tako obloženih s praznimi steklenicami, da miz niti ni moč uporabljati. Pospravlja pa jih nize. Ni ljudi. Kdor pozabi denarnico v obleki, je obsojen na žejo, kajti garderobierji ti izdajo obloko šele, ko greš domov. Mladina pa pogreša v večernih urah na kopalšču tudi ples.

Kljub naštetim pomanjkljivostim pa ljudje radi hodijo v to kopalnico, kar dokazuje obisk, ker je blizu in na lepem kraju. Želijo pa, da se navedene in morebitne še druge pomanjkljivosti v prihodnji sezoni odpravijo.

E.S.

Po sledih mošćanske preteklosti

Ljubljana se je kot trgovsko mesto že v 16. in 17. stoletju lahko kosala z vsemi mesti južno od Donave, ki so ležala v stari avstrijski monarhiji – razen seveda z Dunajem. Valvasor opisuje blaginjo takole: „Bogataši so se razveseljevali tudi s sladkosnednostmi. Italijanske slaščice so tu v obilici in se lahko uživa dvakrat poletno sadje, kar v drugih deželah ni mogoče. Tako lahko poleti postavimo na mizo naenkrat vsakršno vrsto sadja: češnje, hruške, jabolka, marelice, fige, breskve in grozdje.“

Poštni vozove so uporabljali za prevoz potnikov in paketov. Poštna uprava je bila državni monopol, včasih pa se je tudi premožnim družinam posrečilo, da so prevzele prevoz in si s tem pridobile ogromna premoženja.

Poleg cestnega prometa se je začel razvijati tudi rečni. (Sava in Ljubljana za mesto Ljubljana.)

Naložene ladje so vlekli po Savi navzgor najprej samo zločinci-ljudje, ki so jih obsodili na vleko, namesto na smrt.

V zgornjem toku Save sta bili dve pristanišči: Zidani most in Zalog, kjer so sezidali veliko skladišče (sredi 18. stoletja). Od tu so pre-

Na rob...

Na predzadnji seji občinske skupščine je teka beseda o odborniških vprašanjih. Razprava se je sprožila ob poročilih o delu upravnih organov občinske skupščine.

Odborniki namreč na vsaki seji postavljajo pristojnim službam in organom razna vprašanja, bodisi da so jih za to zadolžili njihovi volivci ali pa jih postavljajo odborniki sami, ker želijo informacije potrebujejo pri svojem nadaljnjem delu.

V obrazložitvi k poročilu je poročevalec nekako sugeriral, naj odborniki ne bi prepozno postavljali odborniških vprašanj, ker to komplicira delo občinske skupščine in povzroča tudi neke stroške. V razpravi naj to sugerirajo – ki je šibka toliko, ker jo je lahko zelo enostransko tolmačiti – je bilo „odborniško vprašanje“ obravnavano v luči, ki mu gre. Odborniško vprašanje – ki je samo vir odbornikov osebne informacije in ga ta postavlja pred skupščino ter tako sproži del (papirni) postopka, namesto da bi se obrnil neposredno na pristojnega referenta – so „označili“ kot nepotrebno, pri tem pa poudarili razseženosti in precejšen materialni učinek, ki ga ima institucija odborniškega vprašanja. Vedno so bili marsikateri problemi načeti z odborniškim vprašanjem, rešeni mnogo hitreje kot sicer, saj so obvezovala tako delavce v upravi kot druge institucije in organizacije, ki niso vezane na občinsko upravo. Predvsem je bil ta institut potreben, kadar je šlo za zadeve, ki bi jih odbornik v imenu svojih volivcev lahko sam uredil (razsvetljava, kanalizacije, ceste), pa mu – žal – kot posamezniku najbrž sploh ne bi odgovorili.

Kolikor je tako vprašanje sprožila na podlagi odbornikovega vprašanja občinska skupščina, so volivci dobili vsaj odgovore, čeprav so bili ti čisto zelo medli. Zato je prevladalo mnenje, naj bi se bolj razvijali javnost dela skupščine s kvaliteto vprašanj in s skrbjo za enake odgovore. S tem v zvezi je bilo rečeno, naj bi odborniki postavljali čimveč precizno formuliranih vprašanj v pisni obliki. Na vsa vprašanja, na katera bi lahko odgovorila skupščina, bodo odgovarjali referenti in uslužbenci občine na sejah, medtem ko bodo druge „vprašane“ vabili na seje ali pa zahtevali točne in zadovoljive odgovore.

peljali žito na Breg – ljubljansko pristanišče. Vsa okolica teh krajev se je preživljala z graditvijo ladij, z vrvarstvom, z nakladanjem ter razkladanjem blaga. Naprave v Zalogu so predstavljale prednje pristanišče za mesto Ljubljano. Prevoz z ladjami je bil mnogo cenejši kot s poštnimi vozovi. Tarifa v smeri toka je bila za polovico manjša kakor za vožnjo v obratni smeri.

Konec počasni vožnji je napravila železnica Dunaj–Trst, zgrajena na našem ozemlju v treh etapah:

Gradec – Celje leta 1846, Celje – Ljubljana leta 1848 in Ljubljana – Trst leta 1857.

Med delavci, ki so gradili progo, je bilo mnogo Italijanov in med njimi in domačimi težaki je prišlo večkrat do preprirov in pretepotov, ker so bili domačini prepričani, da Italijani vohunijo za svojo državo.

Ljubljanska železniska postaja je bila zgrajena spomladi l. 1848 in je zelo podobna onima v Celju in Zidanem mostu.

Stavbe so bile za tiste čase „veličanske, kakor kakega kneza posloje (Bleiwisove Novice).

In spet je pisalo v Novicah: „Popolne ob treh se je prikratk po železni cesti iz Celja v Ljubljano pripeljal hiten (lokomotiv), kterimu kmetje luka matija pravijo.

Brez spotike se je pripeljal lično ovenčan v štiri in pol urah iz Celja. Drugo pot pa bo lahko v treh urah prišel, ker ne bo imel po poti nič preiskati kakor zdeji, ko je bila preizkušnja.“ Istega leta so oddali v našem tudi prostore kolodvorske restavracije.

Prva vožnja z vlakom je bila nekaj posebnega. Na skladiščih papirnice in oljarne na Vevčah je pozdravljali prvi vlak (z eno izmed postaj tudi v Zalogu) velik slavolok z napisom: „Kupčija, obertnost, kmetijstvo“.

Za Ljubljano se je začelo novo obdobje: tovorni vozovi, ki so do takrat vozili skoz mesto, so se sedaj ustavljali tu. Tudi v potniškem prometu je bilo čutili spremembe. V Ljubljano je prihajalo vedno več tujcev in vlak je začel služiti tudi za izlete.

Postaja Ljubljana je bila najmočnejša enota v blagovnem prometu. Železnica je prinesla večini prebivalcev koristi, trnovskim in krakovskim čolnarjem, pa je zadala še hujši udarec kot nekdo – za vladanja Karla VI. – Tržaška cesta.

Pobrala jim je zaslužek. Po otvoritvi železnice je prenehal ves ladijski promet na Savi od Zidanega mostu do Zalogu in od tu prevažanje na Breg ob Ljubljani.

Železniški promet je povzročil tudi širjenje mesta proti severu. Ze v istem času se je pokazalo, da bo nujno zgraditi podvoze in da le tako železnica ne bo ovirala nadaljnega razvoja mesta čez progo.

ALENKA LOBNIK

VLAĐO ČRNE – PREDSEDNIK OBČINSKE KONFERENCE SZDL MOSTE-POLJE

Rodil se je leta 1922 na Vevčah pri Ljubljani. Po poklicu je strojni tehnik. Sodeloval je v narodnoosvobodilni vojni. Vsa povojna leta je aktivno deloval v raznih družbenopolitičnih organizacijah. Bil je sekretar občinskega komiteja SKOJ v Polju, sekretar občinskega komiteja ZKS v Veliki, član občinskega komiteja ZK Moste-Polje poleg tega pa je opravljal še razne funkcije v odboru SZDL in sindikatih. Med drugim je bil direktor Papirnice Sladki vrh, pet let predsednik občinske skupščine Moste-Polje, sedaj pa



je poslanec republiškega zbora republiške skupščine in predsednik skupščinske komisije za vprašanja borcev NOV.

PREDSEDNIK REPUBLIKE TITO ODLIKOVAL 52 DELAVCEV KOMBINATA

VELIKO PRIZNANJE ŽITU!

Nedavno so v kombinatu Žito delavci, člani samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v okviru dosedanjega uspešnega poslovanja in 30-letnice vstaje jugoslovanskih narodov proslavili pomemben dogodek.

V četrtek, 29. julija, so se zbrali v dvorani občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje, kjer je njen predsednik, v imenu predsednika republike Tita izročil 52 delavcem tega podjetja odlikovanja za njihovo dolgoletno zvestobo kombinatu ter za veliko prizadevnost pri delu za razvoj socializma.

Slovesnost, ki sta se je udeležila tudi predsednik gospodarske zbornice SRS Leopold Krese in sekretar občinskega komiteja ZKS Franc Reje, je začel namestnik predsednika DS kombinata, za njim pa je spregovoril predsednik občinske skupščine Polde Maček, ki je med drugim dejal: „Vsa naša zgodovina,

podjetje živilske stroke. Ni slučaj, da je to dosegel kolektiv, ki ima zaposlenih veliko borcev NOV, ki so nosili največjo težo dela pri ustvarjanju tako močnega kombinata. To pa je zagotovilo za uspehe podjetja tudi v prihodnje.“

V imenu odlikovancev se je zahvalil glavni direktor Franc Puterle.

čun proizvodnje, Jože Dobravc, šef nabave, Rudi Gantar, upokojenec, Marjan Jerman, direktor tehnične proizvodne službe, Jože Gašperšič, direktor DE pekarna Kranj, Lidija Grafenauer, samostojni komercialni referent, Anton Gruđen, mlinar DE Vrhnika, Darinka Hlade, prodajalka DE Trgovina, Anton Kralj, mizar DE uprava, Drago Lipicer, višji komercialni referent v DE Pekatete, Avgust Marušič, šofer v DE Pekatete, Albin Osjak, obratovodja mlina Ljubljana, Robert Ožbot, vodja mehanične delavnice, Anton Pintar, direktor DE Gorenjsko področje, Stanislav Šorn, vodja izmene mlin Domžale, Martin Stefančič, vodja izmene pekarna Samova, Stanislav Šuc, vodja ekspedita pekarna Samova, Uršič Franc, komercialni referent skladišča Ljubljana, Ivan Vrenjak, šofer DE Domžalsko področje, Tomo Vukelič, vodja izmene pekarna Samova, Franc Zmrzljak, šef prodaje DE Uprava, MEDALJA ZA ZASLUGE ZA NAROD: Lovro Alauf, kurir DE uprava, Matija Cernak, šofer DE Ljubljana, Milena Kirn, prodajalka DE Trgovina, Jože Rahne, šofer DE Ljubljana, MEDALJA DELA: Franc Črnko, mizar servisne delavnice Ljubljana, Ignac Čuček, šofer pekarna Samova, Stane Debeljak, skladiščnik DE Gorenjska, Francka Drglin, vodja pakirnice DE Pekatete, Bojan Galien, komercialni referent, Franc Hribar, vodja izmene mlina Homec, Anton Krže, šofer mlina Vrhnika, Janez Lazar, šofer mlina Vrhnika, Milka Margon, obračunski referent, Franc Mohar, šofer DE Ljubljana, Miro Pavčič, šofer DE Ljubljana, Rezka Pezdir, vodja izmene DE Pekatete, Stane Škrbec, šofer DE Ljubljana, Filip Škrič, šofer DE pekarna Kranj, Franc Turšič, mlinar v mlinu Bistra, Ivan Zajc, pleskar DE uprava.

Ob odlikovanju svojih sodelavcev je nanje ponosen celotni kolektiv, vsekakor pa je to tudi priznanje za uspešno gospodarsko dejavnost naše občine. Zato vsem odlikovancem tudi iskrene čestitke uredništva našega lista.

T. B.



Odlikovanci živilskega kombinata Žito. Peti z leve je generalni direktor France Puterle

ODLIKOVANCI ŽITA

RED REPUBLIKE S SREBRNIM VENCEM: Franc Puterle, glavni direktor, in Vinko Mihelič, referent v propagandno informativni službi, RED REPUBLIKE Z BRONASTIM VENCEM: Ivan Kavčič, direktor DE Tržič, RED DELA Z ZLATIM VENCEM: Ivan Gruđen, upokojenec, Mišo Lipuš, upokojenec, Gabrijel Puget, direktor DE Domžalsko področje, Franc Tomažin, direktor DE Trgovina, RED ZA ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNO VZEZDO: Minka Pogačar, obračunski referent, Albin Šušteršič, vodja izmene v mlinu, Franc Vrbinac, gradbenik, RED DELA S SREBRNIM VENCEM: Stane Aljančič, direktor finančno gospodarske službe, Marija Bertonec, referent za plan in obra-

po nagovoru je predsednik občinske skupščine razdelil odlikovanja, nato pa je spregovoril predsednik GZ Leopold Krese: „Vaš kombinat je v svojem delu in razvoju dosegel tolikšne uspehe, kot malokatero